Cur Chuige Cothromaithe

i leith Fhorbairt na Litearthachta i mBunranganna na Bunscoile

An tSeirbhís Naisiúnta Síceolaíochta Oideachais, i gcomhpháirtíocht leis An gComhairle um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscolaíochta.

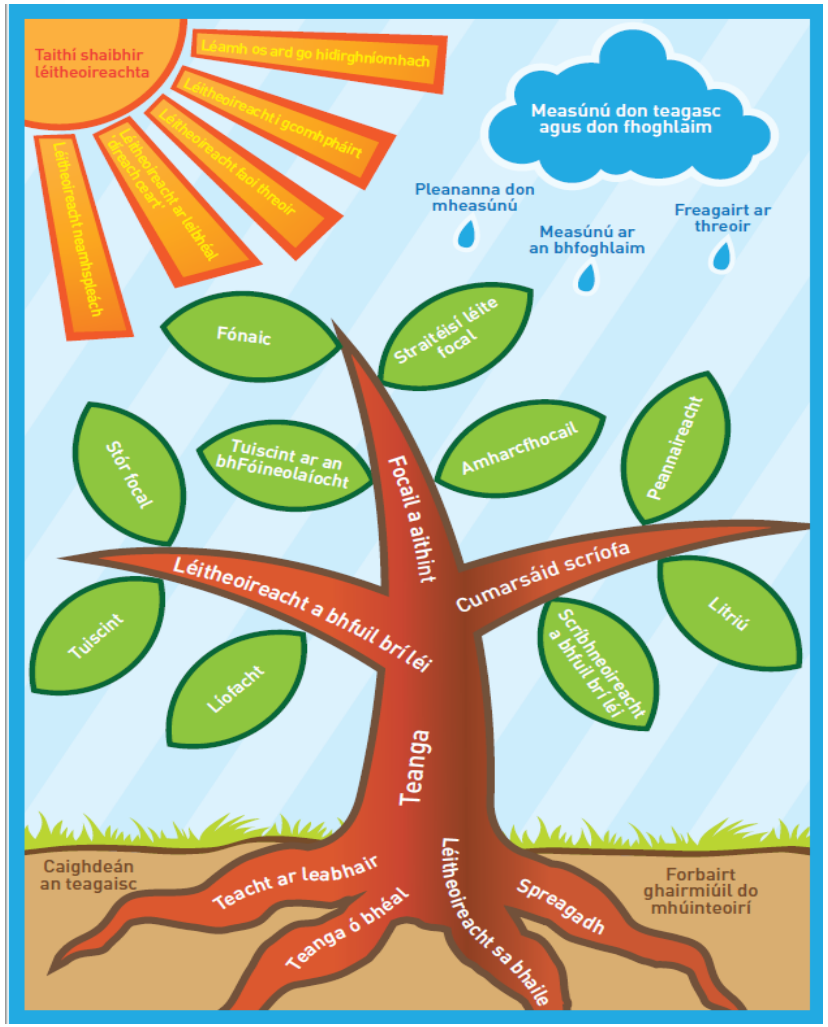

Cá bhfuil fáil air?

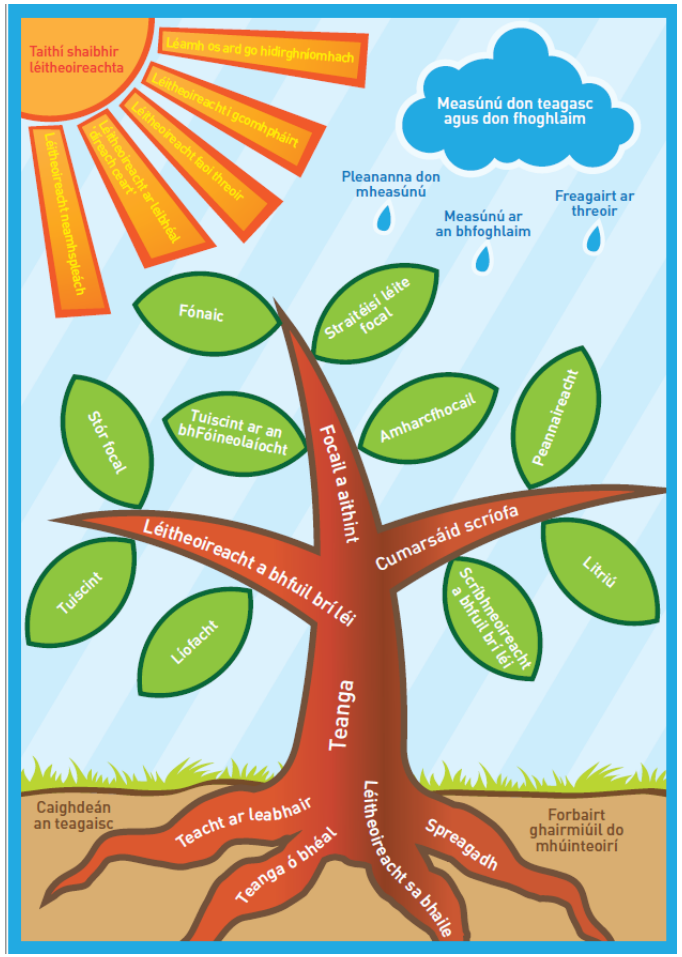

1. www.education.ie

2. Nasc NEPS (thíos in íochtar)

3. Acmhainní & Foilseacháin

A Balanced Approach to Beginning Reading Instruction Cowen (2005)	Published Associatio	**Tacaíocht Teanga i Scoileanna Gaeltachta: Tuairimí agus Féidearthachtaí** Ó Muircheartaigh(2009)	An Chomhairle um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscolaíochta http://www.cogg.ie/taighde/
Creating Strategic Readers Ellery (2009)	Published Associatio	**Learning to Read in Irish and English: A Comparison of Children in Irish-medium, Gaeltacht and English-medium Schools in Ireland** Parsons & Liddy (2009)	An Chomhairle um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscolaíochta http://www.cogg.ie/taighde/
Guided Reading Fountas and Pinnell (1996)	Heinemann		
Literacy in Early Childhood and Primary Education Kennedy, Dunphy, Dwyer, Hayes, McPhillips, Marsh, O'Connor and Shiel (2012)	National Assessme In associat Drumcondr the Educat	**Cleachtais agus Roghanna Léitheoireachta an Aosa Óig** Dunne & Hickey (2017)	An Chomhairle um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscolaíochta http://www.cogg.ie/taighde/
Report of the National Reading Panel Fourteen individuals, including 'leading scientists in reading research' (2000)	Convened Health an consultatio at the requ	**Iniúchadh ar chleachtais litearthachta i gCoras Bunscoile Chatagóir A** Ní Chuaigh (2016)	An Chomhairle um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscolaíochta http://www.cogg.ie/taighde/
Reading Instruction that Works Pressley (2006)	Guilford Pr	**Doras Feasa Fiafraí:Exploring Special Educational Needs Provision & Practices across Gaelscoileanna and Gaeltacht Primary Schools in the Republic of Ireland**	An Chomhairle um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscolaíochta http://www.cogg.ie/taighde/
Independent review of the teaching of early reading	Departmer		

Céard a léirigh an taighde faoin bpacáiste?

Meánscóir chaighdeánaithe Rang a hAon ar WJ III (sa Bhéarla)

- Léamh focal 82ú peircintíl (scór caighdeánach 114)
- Léamhthuiscint 64ú peircintíl (scór caighdeánach 105)
- Líofacht léitheoireachta 75ú peircintíl (scór caighdeánach 110)
- Litriú 55ú peircintíl (scór caighdeánach 102)

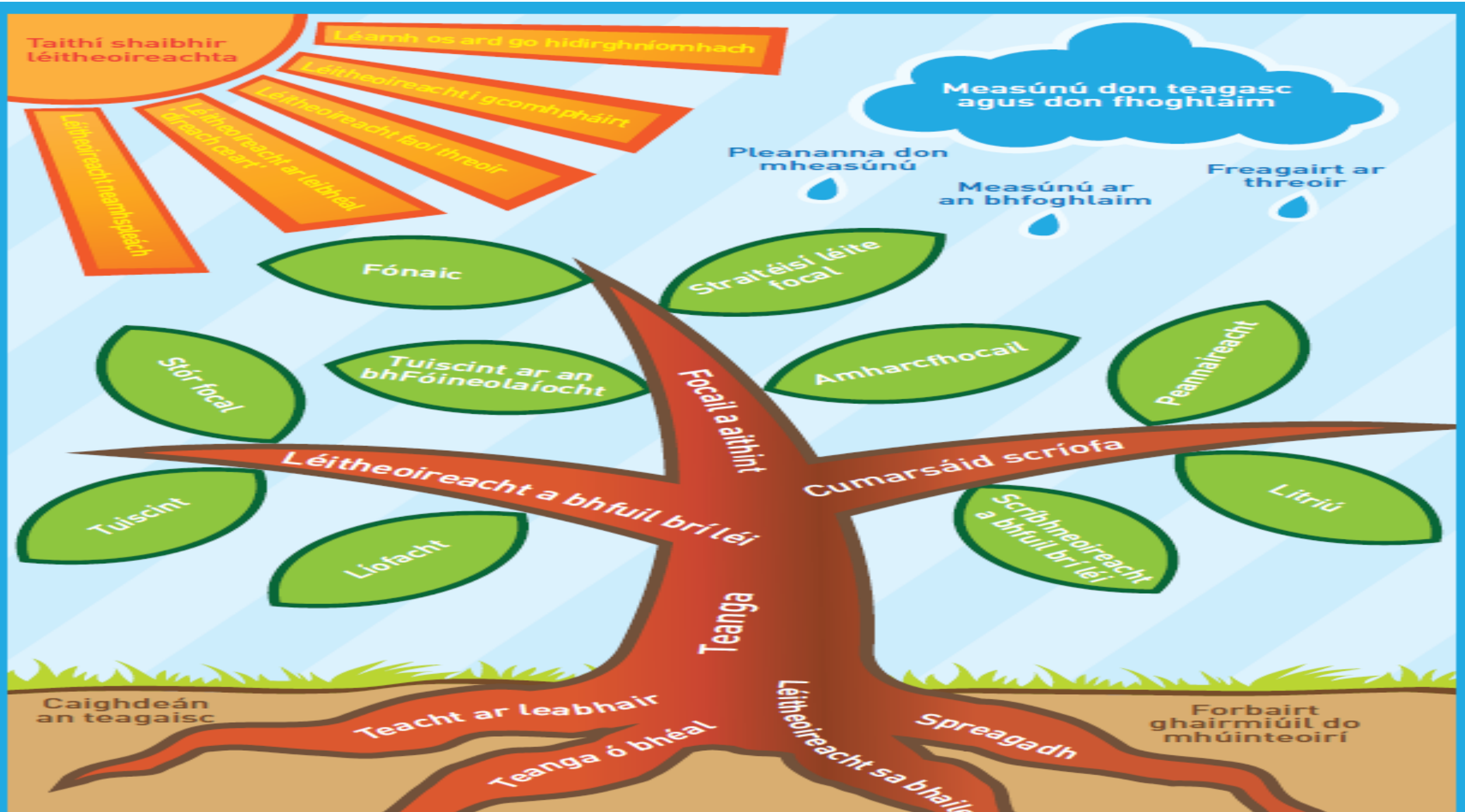
Taithí shaibhir léitheoireachta
Léamh os ard go hidirghníomhach
Léitheoireacht i gcomhpháirt
Léitheoireacht faoi threoir
Léitheoireacht ar leibhéal difriúil
Léitheoireacht neamhspleách
Measúnú don teagasc agus don fhoghlaim
Pleananna don mheasúnú
Measúnú ar an bhfoghlaim
Freagairt ar threoir
Fónaic
Straitéisí léite focal
Stór focal
Tuiscint ar an bhFóineolaíocht
Amharcfhocail
Peannaireacht
Tuiscint
Líofacht
Scríbhneoireacht a bhfuil brí léi
Litriú
Caighdeán an teagaisc
Teacht ar leabhair
Teanga ó bhéal
Forbairt ghairmiúil do mhúinteoirí
Spreagadh
Teanga
Focail a aithint
Léitheoireacht a bhfuil brí léi
Cumarsáid scríofa

Leagan Amach an Phácaiste

Mír 1 – Réamhrá

Mír 2 – An Gá a bhaineann le Cur Chuige Cothromaithe

Teip léitheoireachta a chosc, an taighde, cleachtas oibre ar bhonn fianaise, an cur chuige cothromaithe a chur i láthair

Mír 3 – Bunriachtanais don Léitheoireacht

Teacht ar leabhair, taithí ar an teanga ó bhéal, léitheoireacht sa bhaile, spreagadh

Mír 4 – **Foghlaim conas focail a aithint**

Fóineolaíocht, fónaic, amharcfhocail, straitéisí chun focail a léamh

Mír 5 – Léitheoireacht a bhfuil brí léi

Foclóir, tuiscint, líofacht

Leagan Amach an Phacáiste

Mír 6 – Cumarsáid Scríofa
Peannaireacht, litriú agus scríbhneoireacht a bhfuil brí léi
Mír 7 – Measúnú don Teagasc agus don Fhoghlaim
An plean measúnaithe, measúnú chun foghlama, measúnú ar an bhfoghlaim
Mír 8 – Taithí Shaibhir Léitheoireachta
Ag scaoileadh leis an bhfreagracht de réir a chéile, léamh os ard idirghníomhach, léitheoireacht i gcomhpháirt, léitheoireacht faoi threoir, léitheoireacht ó bhéal ó théacsanna atá ar leibhéal 'díreach ceart', léitheoireacht neamhspleách
Mír 9 – Forbairt do Mhúinteoirí
Caighdeán na múinteoireachta, forbairt ghairmiúil leanúnach do mhúinteoirí

Mír 3

Bunriachtanais don léitheoireacht – Sula dtosaíonn an léitheoireacht

- Teacht ar leabhair
- Taithí ar an teanga ó bhéal
- Léitheoireacht sa mbaile
- Spreagadh

Mír 4
Foghlaim cé chaoi focail a aithint

- Tuiscint ar an bhfóineolaíocht
- Fónaic
- Amharcfhocail
- Straitéisí léite focal

Mír 5
Léitheoireacht a bhfuil brí léi

- Stór Focal
- Tuiscint
- Líofacht

Mír 6 Cumarsáid Scríofa

- **Peannaireacht**
- **Litriú**
- **Scríbhneoireacht a bhfuil brí léi**

‘Mar go n-athraíonn luas dhul chun cinn na bpáistí, níor chóir go mbeadh páistí i rang i mbun staidéir ar an liosta céanna focal’ (Barnes, 1986).

Scríbhneoireacht a bhfuil brí léi

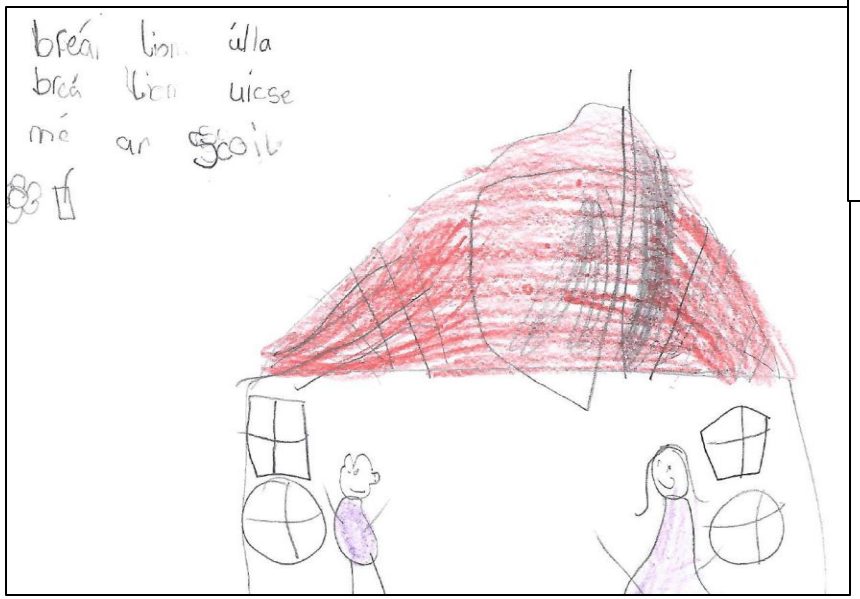

Mír 7 Measúnú don teagasc agus don fhoghlaim

Mioneolas ar mhodhanna sainiúla measúnaithe

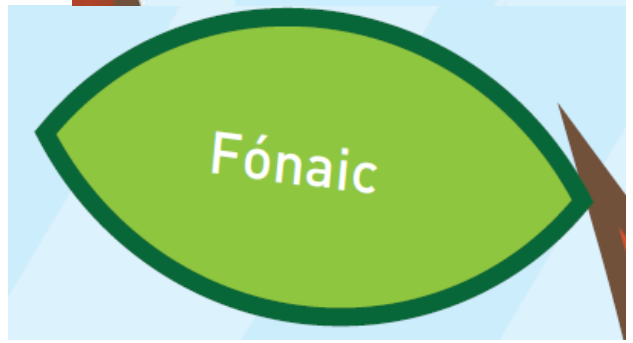

Contanam sa léitheoireacht, scríbhneoireacht agus teanga ó bhéal NCCA
Seicliosta i ngach ceann de na snáitheanna forbartha

Mír 8 Taithí Shaibhir Léitheoireachta

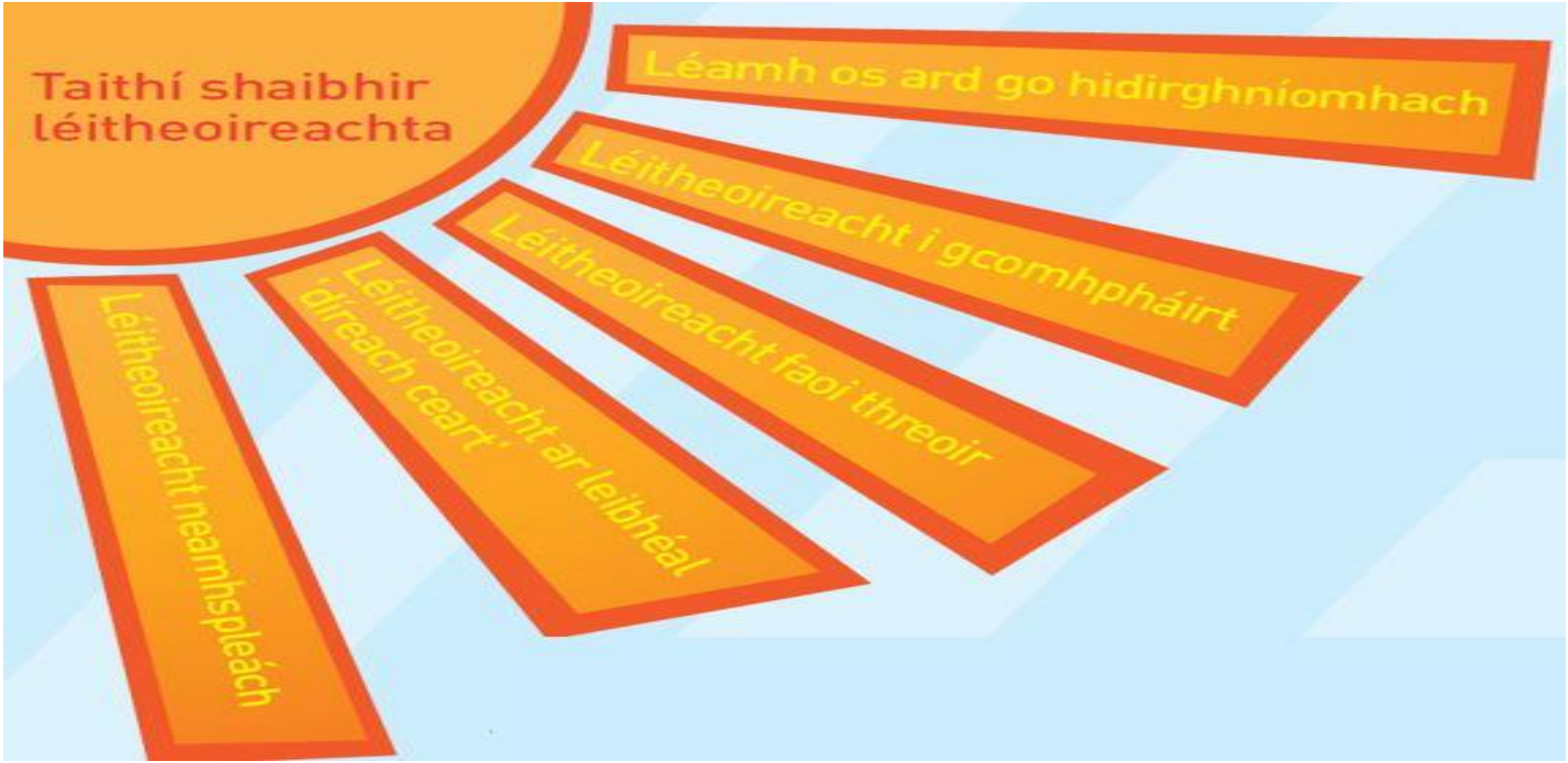

Mír 9 Forbairt do Mhúinteoirí - Caighdeán an teagaisc, forbairt ghairmiúil do mhúinteoirí

'I scoileanna inar léir do na cigirí teagasc agus foghlaim na Gaeilge a bheith éifeachtach, bhí cur chuige dea-phleanáilte, scoile uile, ag na múinteoirí chun foghlaim na Gaeilge a chothú' **Tuarascáil an Phríomhchigire 2010 -2012**.

Ár mbuíochas le…

- Grúpa Oibre NEPS ar an Litearthacht agus an Uimhearthacht (Mary Nugent, Diarmuid O'Rourke, Lucy Gannon, Máire Leahy agus Yvonne Mullan)
- Dr Neasa Ní Chuaigh, Nóirín Ní Ghrádaigh & Bairbre Ní Ógáin
- Muireann Ní Mhóráin agus Foireann COGG, go háirithe Máire Nic an Rí & Pól Ó Cainín
- Múinteoirí, páistí agus tuismitheoirí a chuir leis an áis seo

Iniúchadh & Taifead Dea-Chleachtais

	Cur Síos ar an gCleachtas	Faoi bhláth	Deis fáis
1.	*Teacht ar dhóthain leabhar spreagúil den scoth sa bhaile*		
2.	*Foghlaim fhiúntach teanga ó bhéal pleanáilte i ranganna na naíonán (faoi threoir Churaclam Teanga na Bunscoile nua)*		
3.	*Dearbhuithe dearfacha á n-úsáid mar chuid de theagasc laethúil litearthachta*		
4.	*Comhpháirtíocht leis an leabharlann pobail áitiúil*		
5.	*Feasacht fóineolaíochta / fóinéimeach: Measúnú agus Teagasc*		
6.	*Measúnú ar fhónaic agus teagasc na fónaice*		
7.	*Measúnú ar amharcfhocail agus teagasc na n-amharcfhocal*		
8.	*Teagasc straitéisí léite focal*		
9.	*Forbairt fhiúntach stóir focal pleanáilte sna luathbhlianta*		
10.	*Léamhthuiscint - Measúnú agus Teagasc sna luathbhlianta*		
11.	*Cuir chuige i leith liofacht léitheoireachta sna luathbhlianta*		

Cur Chuige Cothromaithe i leith Fhorbairt na Litearthachta sna Luathbhlianta

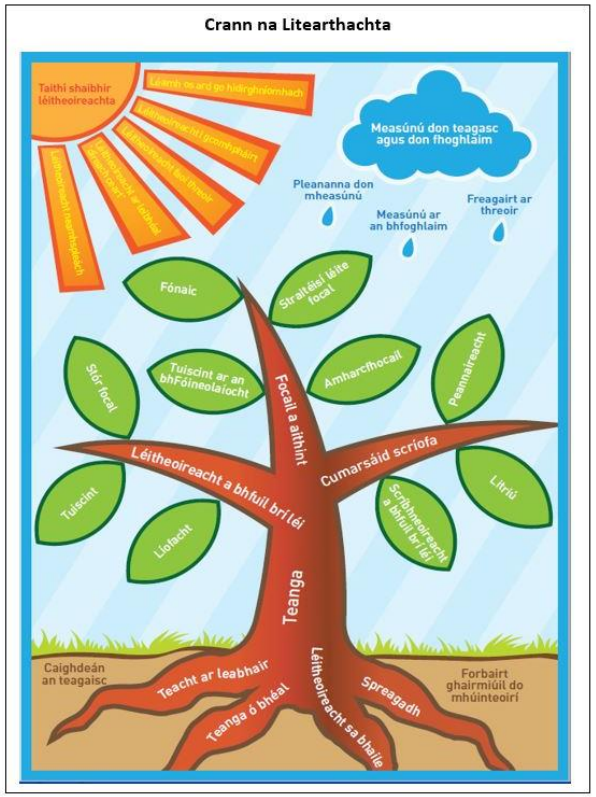

Iniúchadh Bliantúil &

Taifead Dea-Chleachtais

Ainm na Scoile:

Dáta Tosaigh:

Athbhreithnithe:

Déan machnamh ar na ráitis seo a leanas faoin gcleachtas i do scoilse. An dóigh leat go bhfuil do scoilse 'faoi bhláth' ina leith, nó an bhfuil deis fáis ag

NEPS, Grúpa Oibre ar an Litearthacht agus an Uimhearthacht & An Chomhairle um Oideachas Gaeltachta agus Gaelscolaíochta

Deis Fáis Roghnaigh 2 réimse, nó 3 cinn, atá le forbairt. Cuir in ord tábhachta iad.		
Réimse atá le forbairt	**Sprioc**	**Na chéad chéimeanna**
1.		
2.		
3.		